Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ κ. Γ. Α. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1948

(Συνέχεια ἐκ τῆς 3ης σελίδος)

ἐλέγχου πίστεως», τῆς ὑποβολῆς εἰς αὐτὴν μηνιαίων λογιστικῶν καταστάσεως ἐμφαινουσῶν κατὰ κατηγορίας τὰ συνολικὰ ποσὰ τῶν χορηγήσεων τῶν τραπεζῶν. Τοιουτοτρόπως, χωρὶς νὰ θίγεται κατὰ βάσιν τὸ ἀπόρρητον τῆς τραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως, παρέχονται κατὰ μῆνα εἰς τὴν κατευθύνουσαν τὴν πίστιν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα πρὸς καθορισμὸν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς καὶ πρὸς ἔγκαιρον ἐπίλυσιν τῶν συναφῶν πρὸς τὴν πίστιν λεπτοτάτων καὶ δυσχερῶν προβλημάτων.

Παρέχομεν κατωτέρω συγκριτικὴν κατάστασιν τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον τῶν ἐτῶν 1947 καὶ 1948.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ

(Εἰς ἑκατομμύρια Δραχμῶν)

	ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ		ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ			
	Ἐκ κεφαλαίων Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ἐκ διαθεσίμων λοιπῶν τραπεζῶν		Ἀπ' εὐθείας παρὰ Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ μέσῳ τῶν λοιπῶν τραπεζῶν διὰ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος		Ἐκ διαθεσίμων τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν	
	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948
Ἀγροτικὴ πίστις.	632.422	647.754	565.235	555.201	67.187	92.553
Βιομηχανία		262.269		119.604		142.665
Ἠλεκτρικαὶ καὶ Συγκοινωνιακαὶ ἐπιχειρήσεις κλπ.	121.600		47.311		74.289	
Ἐμπόριον ἐν γένει καὶ		23.199		22.455		744
Καπνεμπόριον ...	371.000	410.333	23.163	57.679	208.026	352.654
Συγκέντρωσις γεωργ. προϊόντων		285.093	139.811	264.405		20.688
Κτηματικὴ πίστις	323.181	316.329	323.181	316.329		
Καταναλωτικοὶ	19.098	47.022	16.627	42.397	2.471	4.625
Συνεταιρισμοὶ	10.386	26.735	10.386	22.677		4.058
Δάνεια πρὸς Τραπέζας δι' ἀποδοχ.	55.234	53.657	55.234	53.657		
προσωπικοῦ των	5.516	1.813	5.516	1.813		
Διάφορα						
Σύνολον	1.538.437	2.074.204	1.186.464	1.456.217	351.973	617.987

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς καταστάσεως ταύτης προκύπτουσι δύο κύριαι διαπιστώσεις:

1. Κατὰ τὸ ἔτος 1948 αὐξάνεται τὸ σύνολον τῆς ὑπὸ τῶν τραπεζῶν πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας κατὰ 35% περίπου, ἤτοι κατὰ δρ. 535.767 ἑκατομμύρια μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948.

2. Εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην μετέχει ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος κατὰ δρ. 269.753 ἑκατομμ. αἱ δὲ λοιπαὶ τράπεζαι ἐξ ἰδίων αὐτῶν διαθεσίμων κατὰ δρ. 266.014 ἑκατομμύρια.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ἐξεταζομένου ἔτους καὶ ἐφεξῆς σημειουμένη εἰς ὁλοέν εὐρυτέραν κλίμακα συμμετοχὴ τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως πρὸς πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς, ἀποτελεῖ ἔνδειξιν τῆς συντελουμένης πιστωτικῆς καὶ νομισματικῆς ἀναρρώσεως τῆς οἰκονομίας. Βεβαίως τὸ ὕψος τῶν παρὰ τραπέζαις καταθέσεων ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ εἶναι λίαν χαμηλόν, ἀφοῦ μόλις ἀντιπροσωπεύει κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1948 τὸ ἥμισυ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, ἐνῷ προπολεμικῶς ὑπερέβαινε τὸ διπλάσιον τῆς ἀντιστοίχου κυκλοφορίας. Παρὰ ταῦτα ἡ βραδεῖα μὲν ἀλλὰ σταθερὰ ἄνοδος τῶν τραπεζιτικῶν καταθέσεων (εἰς τὸ τέλος Σεπτεμβρίου 1949 αἱ καταθέσεις ἀντιπροσωπεύουσι τὸ 80% τῆς κυκλοφορίας) εἶναι ἀξιοσημείωτον γεγονός, ἐὰν δέ, ὡς ἔχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν, δὲν ἀνακοπῇ ἡ ἄνοδος αὕτη, φρονοῦμεν ὅτι βαδίζομεν ἀσφαλῶς πρὸς τὴν βαθμιαίαν ἱκανοποίησιν ἐκ τῆς λαϊκῆς ἀποταμιεύσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας διὰ βραχυπρόθεσμον πίστιν, ἄνευ προσφυγῆς εἰς εὐρεῖαν κλίμακα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος.

Ἡ κατὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον αὔξησις τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων δικαιολογεῖται πλήρως ἐκ τῆς ἀντιστοίχου ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου. Ἐκτὸς τοῦ βασικοῦ τούτου λόγου, ὅστις καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν αὔξησιν τῆς χορηματοδοτήσεως τῶν παραγωγικῶν κλάδων τῆς οἰκονομίας, ἡ ἀνάγκη τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς ἀποτελοῦσα πρωταρχικὸν ὅρον τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν ἀνασυγκροτήσεως, ἐπέβαλεν ὡσαύτως τὴν εὔρυνσιν τῶν πιστώσεων πρὸς ἱκανοποίησιν παραγωγικῶν σκοπῶν. Καὶ ηὐρύνθησαν μὲν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ ὅρια τῆς χρηματοδοτήσεως ἀναλόγως πρὸς τὰς ηὐξημένας ἐκ τῶν ὡς ἄνω λόγων ἀνάγκας τῆς παραγωγῆς, ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι καὶ αὐταὶ ἱκανοποιήθησαν κατὰ ποσοστὸν 25% (ἔναντι ποσοστοῦ 18,50% τοῦ 1947) ἐκ τῆς λαϊκῆς ἀποταμιεύσεως, ἐπιτευχθείσης τῆς μεγίστης δυνατῆς οἰκονομίας εἰς τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος διὰ πιστωτικοὺς σκοπούς.

Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς πιστωτικῆς πρὸς τοὺς παραγωγικοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας πολιτικῆς παρατηροῦμεν τά ἑξῆς:

Αἱ πρὸς τὴν γεωργίαν πιστώσεις παρουσιάζουν ἐν τῷ συνόλῳ μὲν αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948 κατὰ δρχ. 15.000 ἑκατ. ἡ ὀφειλὴ ὅμως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος προερχομένη ἐκ τῶν χορηγουμένων πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν πιστώσεων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἦτο τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1948 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Δεκέμβριον 1947 κατωτέρα κατὰ δρ. 10 δισεκατομμύρια.

Αἱ πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἐν γένει πιστώσεις παρουσιάζουν ἐν τῷ συνόλῳ αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948 κατὰ δρ. 164.000 ἑκατομμύρια. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος κατὰ δρ. 95.000 ἑκατομμ. περίπου.

Σημειοῦται ὅτι ἡ βιομηχανία ἔτυχεν ἐκ τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1948 διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως, μακροπροθέσμων πιστώσεων προελθουσῶν ἐκ χρηματοδοτήσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1947, ἔτι δὲ ἐκ τῆς τὸ πρῶτον διὰ τὸ ἔτος 1948 γενομένης πρὸς τὸν ἄνω σκοπὸν διαθέσεως κεφαλαίων τῆς Ἀμερικανικῆς βοηθείας (ΑΜΑ ΓΚ). Αἱ πιστώσεις αὗται ἀνήρχον το κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1948 εἰς:

α) δρ. 19.838 ἑκατομμ. ἐκ χρηματοδοτήσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἔναντι δρ. 9.000 ἑκατομμ. τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1947 καὶ

6) Δολλάρια 1.813.900 ἐξ ὧν εἶχον χρησιμοποιηθῆ ὑπὸ τῶν δανεισθέντων μέχρι 31-12-1948 δολλάρια 1.218.200 -ἀναλυόμενα εἰς δολλάρια 243.950.90 διὰ πληρωμάς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς εἰσαγωγὴν μηχανημάτων καὶ ἐφοδίων καὶ δραχμὰς 9.733.900.361 ἀντίτιμον δολλαρίων 974.250,02 διὰ δαπάνας ἐσωτερικοῦ.

Αἱ διὰ τὸ ἐμπόριον ἐν γένει, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς συγκεντρώσεως γεωργικῶν προϊόντων πιστώσεις παρουσιάζουν ἐν τῷ συνόλῳ αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948 κατὰ δρ. 317.600 ἑκατομμύρια. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος κατὰ δρ.152.300 ἑκατομμ. ἐξ ὧν δρ. 124.600 ἑκατομμ. ἀφορῶσιν εἰς χρηματοδότησιν τοῦ καπνεμπορίου.

Ἡ τραπεζιτικὴ χρηματοδότησις πρὸς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1948, συμπεριλαμβανομένης ἀκόμη καὶ τῆς χρηματοδοτήσεως διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως ἐκ κεφαλαίων τῆς ΑΜΑΓΚ, συγκρινομένη πρὸς τὴν προπολεμικὴν παρουσιάζεται γενικῶς μειωμένη, ἀντιπροσωπεύουσα συνολικῶς τὰ 37% τῆς προπολεμικῆς χρηματοδοτήσεως, ἐνῷ ἀντιστοίχως ἡ παραγωγὴ τοῦ ἔτους 1948 συνυπολογιζομένης εἰς ταύτην καὶ τῆς ἐξωτερικῆς βοηθείας ὑπολογίζεται εἰς τὰ 80% τῆς προπολεμικῆς τοιαύτης. Ἡ σύγκρισις γίνεται κατόπιν ἀναγωγῆς εἰς δραχμάς τῆς ἰδίας ἀγοραστικῆς δυνάμεως.

Ἐὰν εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν χρηματοδότησιν συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ποσὸν τῶν χορηγήσεων πρὸς τὸ Δημόσιον, διὰ τὴν προμήθειαν ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτοῦ ἐφοδίων, πιστώσεων καθαρῶς ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος, τὸ σύνολον τῆς χρηματοδοτήσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ 1948 μόλις προσεγγίζει τὰ 48% τῆς προπολεμικῆς.

Τελικῶς ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι οὐδαμῶς ὑποτιμῶμεν τὴν ἀνάγκην τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας εἰς ὁλοέν εὐρυτέραν κλίμακα, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐδαμῶς παραγνωρίζομεν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ περιορισμοῦ τῆς πιστωτικῆς διευκολύνσεως ἐντὸς τῶν ὁρίων ἅτινα καθορίζονται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ νομισματικοῦ παράγοντος. Φρονοῦμεν δὲ, ὅτι ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ παρέμεινε καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῆς παραγωγῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀποφυγὴν τῆς δημιουργίας πληθωρικῶν τάσεων ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Ἡ ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἄσκησις τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς κατευθύνεται ἤδη κατόπιν τοῦ νόμου 588 «περὶ ἐλέγχου πίστεως» ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν εἰδικώτερον ἀνετέθη καὶ ἡ ἁρμοδιότης ὅπως καθορίζῃ τὰς περιπτώσεις, προϋποθέσεις καὶ ὅρους τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν παραγωγικῶν κλάδων τῆς οἰκονομίας, ἐν ἁρμονίᾳ πάντοτε πρὸς τὰς ἑκάστοτε νομισματικὰς καὶ δημοσιονομικὰς συνθήκας.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Νόμου παρεσχέθη ὡσαύτως εἰς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ εὐχέρεια, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτῆς καθορίζῃ τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως καταθέσεων τῶν τραπεζῶν, ὅπερ αὗται ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσι παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἔχει ἤδη ὁρισθῇ εἰς 22% ἐπὶ τῶν παρὰ τραπέζαις καταθέσεων τῶν Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ εἰς 10% ἐπὶ τῶν καταθέσεων τῶν ἰδιωτῶν.

Ἡ ἀρχὴ τῆς τηρήσεως παρὰ τῷ Ἐκδοτικῷ Ἱδρύματι μέρους τῶν ρευστῶν διαθεσίμων τῶν τραπεζῶν ἀνεγνωρίσθη πάντοτε ὡς ἀπαραίτητος διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ τραπεζιτικοῦ συστήματος, ἀμέσως δὲ μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης εἶχε ληφθῇ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας σχετικὸν μέτρον καθιεροῦν τὴν ἀρχὴν ταύτην.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ὑποχρεώσεως τῶν τραπεζῶν ὅπως τηροῦν τὴν προσήκουσαν ταμειακὴν ρευστότητα, τοῦθ' ὅπερ ἐν Ἑλλάδι ἀνέκαθεν αἱ τράπεζαι ἔπραξαν, ἡ ἀνάγκη τῆς τηρήσεως μέρους τῶν διαθεσίμων τῶν τραπεζῶν παρὰ τῷ Ἐκδοτικῷ Ἱδρύματι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, καθ' ἃς ἡ παροχὴ τῆς πίστεως κατευθύνεται καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποβαίνει ἔτι μᾶλλον ἐπιτακτικὴ καὶ ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον τοιουτοτρόπως παρέχονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην πληρέστερα τὰ μέσα πρὸς ἔλεγχον καὶ ρύθμισιν τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς πίστεως.

Ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς πιστοδοτήσεως τῆς παραγωγῆς κατὰ ἐπικρατήσασαν μέχρι τοῦδε γενικὴν ἀρχήν, ἐξυπηρετήθησαν, ἀσχέτως ὅλως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ παρὰ ταῖς τραπέζαις ἐπαρκῶν διαθεσίμων, διὰ τῆς παροχῆς εἰς ταύτας ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῶν ἀπαιτουμένων ἑκάστοτε κεφαλαίων, ἀποβαίνει σαφές, ὅτι τὸ μέτρον τῆς ὑποχρεωτικῆς καταθέσεως παρὰ τῇ Ἐκδοτικῇ Τραπέζῃ ποσοστοῦ τῶν διαθεσίμων τῶν τραπεζῶν οὐδόλως μειώνει τὴν πιστωτικὴν δυναμικότητα αὐτῶν. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου σκοπεῖται κυρίως, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἡ διὰ τῆς περιστολῆς τῶν διαθεσίμων τῶν τραπεζῶν ἐξασφάλισις τῆς παροχῆς τῶν πιστώσεων, συμφώνως πρὸς τὰς κατευθύνσεις τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐνεργούσης κατ' ἐντολὴν αὐτῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ μέτρου τούτου, διὰ συνεχῶν ἐλέγχων εἴτε γενικῶν εἴτε δι' ὡρισμένας κατηγορίας χρηματοδοτήσεων, παρηκολουθήθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς τεθεμένων κανόνων χρηματοδοτήσεως, πρᾶγμα ὅπερ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀποφευχθοῦν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀποκλίσεις ἀπὸ τῶν κανόνων τούτων. Ἡ παρακολούθησις αὕτη θέλει συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης προσαρμογὴ πρὸς τὴν χαρασσομένην πολιτικήν.

Δέον νὰ κατανοηθῇ, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς διαγραφομένη πιστωτικὴ πολιτική, παρὰ τοὺς περιορισμούς, οὓς ἐπιβάλλει καὶ οἵτινες πολλάκις θεωροῦνται ἐπαχθεῖς διὰ τοὺς συναλλασσομένους καὶ διὰ τὰς Τραπέζας, δὲν ὑπαγορεύεται ἀπὸ ἄλλον τινὰ λόγον, παρὰ μόνον ἐκ τῆς προσπαθείας ὅπως διασφαλισθῇ τὸ γενικώτερον τῆς οἰκονομίας συμφέρον καὶ ἀποφευχθῶσιν νομισματικαὶ περιπέτειαι, αἵτινες θὰ εἶχον πολὺ βαρυτέρας διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας συνέπειας ἀπὸ τὴν ἄρνησιν τῆς ἱκανοποιήσεως ὡρισμένων ἀξιώσεων πρὸς εὐρυτέραν χρηματοδότησιν.

Ἡ διαρκὴς ἐπαφὴ καὶ συνεργασία τῶν τραπεζῶν μὲ τὸ Ἐκδοτικὸν Ἵδρυμα, χρησιμωτάτη διὰ τὴν δημιουργίαν ὁμαλοῦ τραπεζιτικοῦ ρυθμοῦ, καθιεροῦται δι' εἰδικῆς διατάξεως τοῦ περὶ ἐλέγχου πίστεως Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας συνιστᾶται παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπὴ συγκροτηθεῖσα ἐκ τῶν μελῶν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Διοικήσεων τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη γνωμοδοτεῖ ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν συμφώνως τῷ Νόμῳ τούτῳ ἁρμοδιοτήτων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ σχετικαὶ δὲ προτάσεις αὐτῆς ἀποτελοῦν εἰσήγησιν πρὸς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν λῆψιν τῶν σχετικῶν ἐπὶ τῶν ἄνω θεμάτων ἀποφάσεων αὐτῆς.

Ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ὠφελιμότητα τοῦ νέου τούτου θεσμοῦ καὶ τὴν ἐν πνεύματι πλήρους συνεργασίας μελέτην τῶν διαφόρων προβλημάτων, ἥτις συντελεῖ οὐ μόνον εἰς τὴν ἄρσιν τυχὸν πλανῶν καὶ παρεξηγήσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν λῆψιν, ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιωτέρων διὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς οἰκονομίας καὶ τὸ τραπεζιτικὸν σύστημα, ἀποφάσεων.

ΕΠΙΤΟΚΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ

Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τερματίσωμεν τὴν ἀνασκόπησιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, χωρὶς νὰ μνημονεύσωμεν τὴν γενομένην κατὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον ρύθμισιν τῶν ἐπιτοκίων καὶ προμηθειῶν τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων. Κατὰ τὸ ἔτος 1948 δι' ἀποφάσεων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετεβλήθησαν τὰ ἰσχύοντα ἐπιτόκια καὶ προμήθειαι τῶν τραπεζιτικῶν πιστώσεων, ὡς καὶ τὰ ἐπιτόκια καὶ αἱ προμήθειαι τῶν χορηγήσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Οὕτω τὸ ἐπιτόκιον τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων καθωρίσθη εἰς 12 ο)ο ἀπὸ τῆς 12 Ἰουλίου 1948, ἀπὸ δὲ τῆς 24 Αὐγούστου 1948 καθωρίσθη εἰς 4 ο)ο τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς προμηθείας, ἣν αἱ τράπεζαι δύνανται νὰ εἰσπράττωσιν ἐπὶ πάσης χορηγήσεως αὐτῶν, ἥτις δὲν ἀποτελεῖ ἁπλοῦν συναφῶς πρὸς τὴν πίστιν λεπτοτάτων καὶ δυσχερῶν προβλημάτων.

Παρέχομεν κατωτέρω συγκριτικὴν κατάστασιν τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον τῶν ἐτῶν 1947 καὶ 1948.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ

(Εἰς ἑκατομμύρια Δραχμῶν)

	ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ		ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ			
	Ἐκ κεφαλαίων Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ἐκ διαθεσίμων λοιπῶν τραπεζῶν		Ἀπ' εὐθείας παρὰ Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ μέσῳ τῶν λοιπῶν τραπεζῶν διὰ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος		Ἐκ διαθεσίμων τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν	
	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948	Δ)βριος 1947	Δ)βριος 1948
Ἀγροτικὴ πίστις.	632.422	647.754	565.235	555.201	67.187	92.553
Βιομηχανία		262.269		119.604		142.665
Ἠλεκτρικαὶ καὶ Συγκοινωνιακαὶ ἐπιχειρήσεις κλπ.	121.600		47.311		74.289	
Ἐμπόριον ἐν γένει καὶ		23.199		22.455		744
Καπνεμπόριον ...	371.000	410.333	23.163	57.679	208.026	352.654
Συγκέντρωσις γεωργ. προϊόντων		285.093	139.811	264.405		20.688
Κτηματικὴ πίστις	323.181	316.329	323.181	316.329		
Καταναλωτικοὶ	19.098	47.022	16.627	42.397	2.471	4.625
Συνεταιρισμοὶ	10.386	26.735	10.386	22.677		4.058
Δάνεια πρὸς Τραπέζας δι' ἀποδοχ.	55.234	53.657	55.234	53.657		
προσωπικοῦ των	5.516	1.813	5.516	1.813		
Διάφορα						
Σύνολον	1.538.437	2.074.204	1.186.464	1.456.217	351.973	617.987

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς καταστάσεως ταύτης προκύπτουσι δύο κύριαι διαπιστώσεις:

1. Κατὰ τὸ ἔτος 1948 αὐξάνεται τὸ σύνολον τῆς ὑπὸ τῶν τραπεζῶν πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας κατὰ 35% περίπου, ἤτοι κατὰ δρ. 535.767 ἑκατομμύρια μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948.

2. Εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην μετέχει ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος κατὰ δρ. 269.753 ἑκατομμ. αἱ δὲ λοιπαὶ τράπεζαι ἐξ ἰδίων αὐτῶν διαθεσίμων κατὰ δρ. 266.014 ἑκατομμύρια.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ἐξεταζομένου ἔτους καὶ ἐφεξῆς σημειουμένη εἰς ὁλοέν εὐρυτέραν κλίμακα συμμετοχὴ τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως πρὸς πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς, ἀποτελεῖ ἔνδειξιν τῆς συντελουμένης πιστωτικῆς καὶ νομισματικῆς ἀναρρώσεως τῆς οἰκονομίας. Βεβαίως τὸ ὕψος τῶν παρὰ τραπέζαις καταθέσεων ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ εἶναι λίαν χαμηλόν, ἀφοῦ μόλις ἀντιπροσωπεύει κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1948 τὸ ἥμισυ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, ἐνῷ προπολεμικῶς ὑπερέβαινε τὸ διπλάσιον τῆς ἀντιστοίχου κυκλοφορίας. Παρὰ ταῦτα ἡ βραδεῖα μὲν ἀλλὰ σταθερὰ ἄνοδος τῶν τραπεζιτικῶν καταθέσεων (εἰς τὸ τέλος Σεπτεμβρίου 1949 αἱ καταθέσεις ἀντιπροσωπεύουσι τὸ 80% τῆς κυκλοφορίας) εἶναι ἀξιοσημείωτον γεγονός, ἐὰν δέ, ὡς ἔχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν, δὲν ἀνακοπῇ ἡ ἄνοδος αὕτη, φρονοῦμεν ὅτι βαδίζομεν ἀσφαλῶς πρὸς τὴν βαθμιαίαν ἱκανοποίησιν ἐκ τῆς λαϊκῆς ἀποταμιεύσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας διὰ βραχυπρόθεσμον πίστιν, ἄνευ προσφυγῆς εἰς εὐρεῖαν κλίμακα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος.

Ἡ κατὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον αὔξησις τῶν τραπεζιτικῶν χορηγήσεων δικαιολογεῖται πλήρως ἐκ τῆς ἀντιστοίχου ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου. Ἐκτὸς τοῦ βασικοῦ τούτου λόγου, ὅστις καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν αὔξησιν τῆς χορηματοδοτήσεως τῶν παραγωγικῶν κλάδων τῆς οἰκονομίας, ἡ ἀνάγκη τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς ἀποτελοῦσα πρωταρχικὸν ὅρον τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν ἀνασυγκροτήσεως, ἐπέβαλεν ὡσαύτως τὴν εὔρυνσιν τῶν πιστώσεων πρὸς ἱκανοποίησιν παραγωγικῶν σκοπῶν. Καὶ ηὐρύνθησαν μὲν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ ὅρια τῆς χρηματοδοτήσεως ἀναλόγως πρὸς τὰς ηὐξημένας ἐκ τῶν ὡς ἄνω λόγων ἀνάγκας τῆς παραγωγῆς, ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι καὶ αὐταὶ ἱκανοποιήθησαν κατὰ ποσοστὸν 25% (ἔναντι ποσοστοῦ 18,50% τοῦ 1947) ἐκ τῆς λαϊκῆς ἀποταμιεύσεως, ἐπιτευχθείσης τῆς μεγίστης δυνατῆς οἰκονομίας εἰς τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος διὰ πιστωτικοὺς σκοπούς.

Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς πιστωτικῆς πρὸς τοὺς παραγωγικοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας πολιτικῆς παρατηροῦμεν τά ἑξῆς:

Αἱ πρὸς τὴν γεωργίαν πιστώσεις παρουσιάζουν ἐν τῷ συνόλῳ μὲν αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948 κατὰ δρχ. 15.000 ἑκατ. ἡ ὀφειλὴ ὅμως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος προερχομένη ἐκ τῶν χορηγουμένων πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν πιστώσεων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἦτο τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1948 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Δεκέμβριον 1947 κατωτέρα κατὰ δρ. 10 δισεκατομμύρια.

Αἱ πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἐν γένει πιστώσεις παρουσιάζουν ἐν τῷ συνόλῳ αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1947 καὶ Δεκεμβρίου 1948 κατὰ δρ. 164.000 ἑκατομμύρια. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος κατὰ δρ. 95.000 ἑκατομμ. περίπου.

Σημειοῦται ὅτι ἡ βιομηχανία ἔτυχεν ἐκ τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1948 διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως, μακροπροθέσμων πιστώσεων προελθουσῶν ἐκ χρηματοδοτήσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1947, ἔτι δὲ ἐκ τῆς τὸ πρῶτον διὰ τὸ ἔτος 1948 γενομένης πρὸς τὸν